

ÇOCUĞUNUZ KEKEMELİK DAVRANIŞI GÖSTERİYORSA

Kekemelik davranışı gösteren çocukların tedavisinde iyi sonuç alınabilmesi için terapist ile anne-babanın işbirliğine ihtiyaç vardır. Öğretmen için okuldaki iletişimde, anne-baba için evdeki iletişimde aşağıdaki önerilere uymamız, uymanız yararlı olacaktır.

Kekemelik konusunda kendi olumsuz duygularınızı giderin.

Sizin geriliminiz ona da yansiyacaktır. Çocuğunuzu “normal çocuk” gibi kabul edin. Unutmayın ki hecelerin %10’unda kekeliyorsa, %90’ını da kekelemeden söylemektedir. “İleride ne olur?” diye endişelenmek yerine; ona nasıl yardım edeceğinizi düşünün.

Çocuğunuzun üzerindeki konuşma baskısını azaltın.

Çocuğunuz konuşurken onu dikkatle dinleyin. Gözleriniz onda olsun. Yüzünüzde endişeli veya gerilimli bir ifade olmamasına özen gösterin.

Çocuğunuz konuşurken sabırla bitirinceye kadar bekleyin. Sözü nü kesmeyin. Bitirdikten sonra acele cevap vermeyin. Çocukla olan diyalogunuz telaşlı bir hava içinde geçmesin.

Sürekli soru sormaktan vazgeçin. Sorularınız “EVET, HAYIR” veya kısa ifadelerle yanıtlanabilir olsun.

Kendi arzusuyla konuşmaya başlarsa ona istediği kadar zaman tanıyın.

Onunla konuşurken kullandığınız ses tonuna da dikkat edin. Bazen kelimelerle ifade etmediğinizi ses tonunuz ele verir.

Çocuğunuzun üzerindeki genel stresi azaltın.

Gündelik hayatınız çok konuşmalı mı geçiyor? Dinlenmeye ve gevşemeye zaman kalmıyor mu?

Çocuğunuz ne yalnız kalmalı, ne de aşırı bir telaş ve koşuşma içinde yaşamalı. Sakin bir yaşayışı olmalı.

Davranış ve tutumunuz çocuğu utanç, suçluluk ve yetersizlik duyguları içine itmeli. Çocuk kendisini reddedilmiş, itilmiş, hor görülmüş hissetmemeli. Bu gibi duyguların oluşturduğu endişeler sonradan kekemelik olarak ortaya çıkabilir.

Çocuğunuza zaman ayırın.

Çocuğunuzla elinizden geldiğince birlikte olmaya çalışın. Nasıl konuşursa konuşsun sizin için değerli olduğunu, konuşma şeklinin ve düzeninin önemli olmadığını çocuğa hissettirin. Çocuğunuza uygun bir ses tonuyla ve hecelemeden, akıcı bir üslupla bol bol okuyun. Seçtiğiniz kitap ve konuların içeriğinin çocuğun akademik düzeyine uygun olduğu kadar; grameri, dilinin ağırlığı açısından da çocuğun durumuna uygun olmasına dikkat edilmeli.

Okuma konusunu bitirdikten sonra, çocuğun cümleleri tekrarlamasına bazen de hikâyeyi kendi sözleriyle size anlatmasına izin verin. Kitap hakkında soru sormaktan kaçının.

Kitap okumak yerine masal, hikâye, hatıra da okunabilir, anlatılabilir. Çocuklar küçüklük hikâyelerini dinlemeyi çok severler.

Çocuğunuzun dil ve konuşmayla ilgili deneyimleri zevk verici olsun. Konuşmasını kızmak, azarlamak, cezalandırmakla değil mutluluk veren olaylarla destekleyin.

Duygu ve heyecanlarını sözle ifade etmesine imkân tanıyın, söylediklerini önemseyin. İfadede güçlük çekiyorsa ona yardımcı olun. Ama asla ifade ve sözcüklerini çocuğun ağzından alıp siz söylemeyin.

Çocuğunuzun konuşmasına siz iyi bir model olun.

Gerek konuşurken, gerekse de okurken konuşma ve okuma hızınızı yavaşlatın. Bu konuda kendinizi eğitmeniz gerekebilir. Cümleler ve kelimeler arasındaki zamanı uzatmakla işe başlayın. Sonra kelimeleri de yavaş söylemeye gayret edin. Asla heceleyerek okumayın.

Konuşmanızı yavaşlatmanız yanı sıra zahmetsiz ve yumuşak tarzda konuşmaya çalışın. Çocuğunuzun da öğrenmesi gereken budur.

Çocuğunuzun kekelemesine uygun tepkiler verin. “uygun tepki” çoğu zaman hiç tepki vermemek, KEKELEMİYORMUŞ gibi sabırla çocuğu dinlemek, konuşmasını alay yapmamaktır.

Ancak bazı kelimeleri söyleyememek, takılmak çocuğa çok sıkıntı verebilir. Böyle zamanlarda sizden tepki gelmemesi daha da kötü olabilir. Bir şey söylemek ihtiyacı duyabilirsiniz.

Bu gibi durumlarda ses tonunuzda acımak, olumsuz bir yorum, kaygı ya da şaşkınlık ifadesi bulunmaksızın, hatta alaysız bir tarzda hafifçe gülümseyerek “bu kelime uğraştırdı seni”, “bazen zor oluyor değil mi?” gibi sözler söylemeniz gerekebilir. Bu gibi sözler çocuğun gayretini tanıdığınızı ve kekelediği için onu suçlamadığınızı ifade edecektir.

“Konuşmasını düzeltmekten, daha yavaş konuşursan kekelemezsin, yüzünü öyle yapma” gibi iyi niyetli ama olumsuz ifadelerden kaçının. Bu gibi davranışların çocuğu kekelemesinin sorumlusu yapmak gibi suçlayıcı etkisi vardır.

Kekelemesi hakkındaki duygularını onunla konuşmaktan çekinmeyin. Kekelemesinin üzerinde durulmamalıdır. Ancak çocuk duygularını açtığı takdirde onun duygularını tanıyın, paylaşın. Kekelemesi hakkında konuşmak tabu değildir. Yalnız “kekelemek” yerine “konuşma zorluğu” ifadesini kullanırsanız onu damgalamaktan kurtulursunuz. Herkesin bir takım zorlukları olabileceğini ifade edin.

Özel Sultan Fatih İlkokulu

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik